

LOJİSTİK VE DIŞ TİCARET TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

A

Air Waybill Akreditif	Hava konşimentosu Alıcı ve satıcı arasında yapılan anlaşma gereği, aracı bir banka tarafından söz konusu mal ve hizmetin gerçekleştirildiğine dair belgelerin verilen süre içerisinde, belirtilen şartlara uygun olarak ibrazı ile ödemenin yapılacağına ilişkin banka taahhüdüdür.
Aktarma Yapmak	Depoya gelen araçtan boşaltılan malların herhangi bir tasnif, v.b. işlemlere tabi tutmadan depodan gidecek araca yüklenmesi işlemidir.
Ambalaj/Koli Listesi (Çeki listesi)	Stokta bulunan malzemelerin devir hızı, miktar, değer, v.b. ölçütlere göre sınıflandırılmasıdır.
Ambar	İhtiyaca bağlı olarak belirli bir süre için ürünlerin konulduğu kapalı ya da açık güvenli alandır.
Arbitration Antrepo	Tahkim, arbitraj Gümrük Müsteşarlığınca verilen izin doğrultusunda, bir gümrük idaresine bağlı olarak işletilen, sahibinin tüzel kişilik veya kurum olma zorunluluğu bulunan, içine sadece millileşmemiş ithal eşya ile ihracat amaçlı malların konulabileceği depodur.
ATA Karnesi	Gümrük anlaşmaları kapsamında, eşyanın bir ülkeye geçici girişinde gümrük vergilerinden muaf tutulması ve gümrük formalitelerinin azaltılmasını sağlamak amacıyla üye ülke yetkili makamlarınca verilen anlaşma eki belgedir.
ATR Dolaşım Belgesi	Türkiye veya Avrupa Topluluğu kaynaklı olan veya sayılan, ya da Türkiye veya Toplulukta serbest dolaşım halinde bulunan eşyanın Katma Protokol hükümlerinden yararlanabilmesini sağlamak üzere, ihracatçı ülke yetkili kuruluşlarınca düzenlenip, gümrük idaresine verilen belgedir.

B

Boşaltma	Malzemelerin tren, uçak, kamyon vb. bir araçtan uygun bir biçimde indirilerek uygun bir yere konulması işlemidir.
-----------------	---

Bölünmüş Yük Buğday, kömür gibi dökme yük formunda olmayan ve konteyner içine konulamayan, genel yük olarak da tanımlanabilen, bireysel elleçlenen heterojen tipte paketli ve parsiyel yüklerdir.

C-Ç

CMR Karayolu Taşıma Belgesi Karayolu taşıma belgesidir. CMR Belgesi kamyonla yapılan taşımalarda Uluslararası CMR Anlaşması gereğince düzenlenen bir taşıma senedir.

Çekici Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu taşıttır.

D

Depolama Bir malın kullanılmak ya da sevk edilmek üzere belirlenen koşullara uygun olarak stoklanması işlemidir.

Dökme Yük Bir ambalaj içinde olmayan yüküdür.

E

Elleçleme Depoda malzeme boşaltma, mal kabul, seçerek ayırma, teslim-tesellüm, paket açma, bölme, istifleme, yerleştirme, yerini değiştirme, yenileme-eksik tamamlama, toplama, ambalajlama, yükleme, v.b. işlemlerdir.

F

FCL Tam Konteyner Yüğü

FIATA Uluslararası Taşıma İşleri Aracıları Derneğı

FİFO İlk giren malzemenin ilk çıkacağıını öngören kuraldır.

Filo yönetimi Faaliyet kapsamı içindeki noktalar arasında malzeme, insan ve/veya hizmetlerin taşınmasında kullanılacak olan ulaştırma araçlarının bir merkez tarafından seçimi, rotalanması, yüklenmesi ve takibi gibi etkinliklerin tümüdür.

FTL Tam Kamyon Yüğü

G

- Garanti Belgesi** İthal edilen ve satış sonrası bakım onarıma tabi ürünler için bakanlıkça verilen ve ithalatı yapan firmanın satış ve satış sonrası hizmet taahhütlerini içeren belgedir.
- Geçici Kabul** Ham, yarı mamul veya mamul maddenin yurtdışından getirtilerek, ülke içinde farklı maddeler katarak veya katmayarak ya da üzerinde katma değerli işlemlerde (işçilik v.b.) bulunarak veya bulunmayarak yarı mamul veya mamul madde haline getirilmesi ve tekrar yurtdışına çıkarılmasıdır.
- Global Teminat** Gümrükleme muameleleri sırasında, Devletin haklarını (vergiler yönünden) garantiye almak amacıyla, birden fazla yapılacak işlemde kullanılmak üzere, işlemin yapılacağı Gümrük Müdürlüğüne hitaben düzenlenen teminattır.
- Grupaj** Bkz.: Konsolidasyon
- Gümrük Beyannamesi** Gümrük idaresine herhangi bir gümrük rejimi beyanında bulunması gereken eşyalara ilişkin olarak, ilgili dokümanların hazırlanmasından sonra düzenlenen, firma yetkilileri tarafından ya da firma vekili gümrük müşaviri tarafından ilgili ülkeler gümrük mevzuatına göre hazırlanan, ithali ya da ihracı yapılacak malların bildirim listesidir.
- Gümrük Müşaviri** İthalatçı ve ihracatçılar adına Gümrüklerde iş takip etme yetkisine sahip kişi veya kuruluşlardır.
- Gümrük Vezne alındısı** Gümrükte yapılan her türlü ödemeyi gösteren ve malzemenin ithalatında kullanılan bir belgedir.

H

- Hamule Senedi** Trenle yapılan taşımacılıkta kullanılan makbuz niteliğindeki belgedir. Kıymetli evrak özelliğine sahip değildir.

I-İ

- IATA** Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
- Incoterms** Ticari terimlerin, uluslararası satışlarda ülkeler arasında farklı yorumlanmasının önlenmesi amacıyla, Uluslararası Ticaret Odası tarafından hazırlanan ve kullanılması isteğe bağlı olan uluslararası yorum kurallarıdır.

K

Kabotaj	Ülke limanları arasında yolcu ve yük taşıma hakkıdır. Ayrıca karayolu taşımacılığında ticari araç sürücülerinin başka ülkelerde çalışma hakkı olarak da kullanılmaktadır.
Kademeli Stok	Müşteri gereksinmelerini karşılamak üzere tedarik zinciri boyunca aynı ürün için oluşturulan ardışık stoklardır.
Kargo	Taşınan mal veya eşyadır.
Katma Değerli İşlemler	Depolarda müşteri talepleri üzerine yapılan etiketleme, ambalajlama, katlama, ısı ölçme, aktarma, karıştırma, birleştirme, ayırma, paletleme hafif montaj, iade işlemleri, imha, barkod işlemleri, bakım ve onarım işlemleri,vb. gibi işlemlerdir.
Kloz	Sigorta çeşitlerine göre poliçe genel şartlarındaki hususları tamamlayan ve özellikle dikkat edilmesi gereken şartları gösteren uyarıdır.
Konsolidasyon	Küçük miktarda yüklerden büyük yükleme partileri oluşturarak taşımacılıkta ölçek tasarrufu sağlanmasıdır
Konşimento	Üzerinde taşınan yükün içeriği ile ilgili bilgiler bulunan yük taşıma senedir. (Hatalı olarak günlük hayatta "konşimento" olarak kullanılmaktadır.)
Konteyner	Çeşitli eşyaları Deniz yoluyla taşımak için uluslararası standartlara göre yapılmış büyük metal sandık.
Konteynere Yükleme	Yüklerin konteynere yerleştirilmesidir.
Küşat Mektubu	Mal sahiplerinin, beyannamelerini düzenleyebilmek için beyandan önce eşyalarını muayene etme, numune alma ve tartma hakkıdır.

L

LCL	Konteyner Yüğünden Az
Lojistik	Satın alma, ithalat, ihracat, depolama, elleçleme, stok kontrol, nakliye, araç-kargo takibi, v.b. faaliyetlerin tümüdür.

M

Mahrece İade	İthal edilen malzemenin niteliklerine uygun olmadığı durumlarda ithal edilen ülkeye iade edilmesidir.
---------------------	---

Mal Kabul	Depoya gelen malzemenin kabul edilmesi işlemidir. İşlem, yükün boşaltılarak mal kabul alanına alınması, kayıtlı bilgilerle fiziksel bilgilerin karşılaştırılması, malın depoya alınması ve kaydının tutulması işlemlerini kapsar.
Menşei Şahadetnamesi	Malzemenin üretildiği veya gördüğü işlem nedeniyle üretilmiş sayıldığı yeri (ülkeyi) belirten belgedir.
Multimodal Nakliye	Yüklerin birden fazla nakliye (kara, hava, deniz, demir) türünün ardışık olarak kullanılarak taşınmasıdır.
Mücbir Sebep	Sözleşmelerde tarafların kendi kontrolleri dışında gelişen durumlardan dolayı sorumlu tutulamayacaklarına dair hükümdür . (deprem, sel, savaş, vb.)
Müşteri İlişkileri Yönetimi	Müşteri özellikleri ile satış ve pazarlama faaliyetlerinin çok yönlü ve çapraz analizleri yoluyla müşterilere daha etkin ve verimli hizmetler sunulmasıdır.

N

Nakliyat Sigortası	Taşımada mallara veya taşıma araçlarına gelecek zararları karşılayacak olan sigorta
Nakliye	Kara, Hava ve Deniz yolu veya Boru hattı kullanılarak ve resmi belge ile gerçekleştirilebilen yük taşımacılığıdır.
Navlun	Taşıyıcının nam ve hesabına ödenecek olan, eşya ve yolcunun taşınmasına ilişkin ücretlerin tamamıdır.

O-Ö

Ordino	Malzeme nihai noktaya geldikten sonra gümrükten çekilebilmesi için ithalatçıya verilen belgedir.
Özel Antrepo	Bir firmanın sadece kendine ait malları depoladığı antrepo tipidir.
Özet Beyan	İthal ve ihraç edilecek eşyanın gümrüğe geldiğini gösteren bir belgedir. Manifestolar nakliyeciler tarafından eşya konşimentosuna göre doldurularak ilgili gümrüğe verilir.

P

Paketleme	Malzemenin uygun miktar, güvenlik, v.b. koşullara göre ambalajlanmasıdır.
------------------	---

Palet	Depolama ve sevkiyatta kullanılan, çeşitli malzemelerden üretilen ve malın üzerine konulduğu platformdur.
Parsiyel	Taşıma aracının tümünü doldurmayan yüklerdir.
Polişe	Sigorta akdinin yapılmış olduğunu ve akdin karşılıklı olarak şartlarını (her iki tarafın haiz olduğu hak ve borçları) gösteren yazılı bir sözleşmedir.

R

Reasürans	Sigorta şirketleri teminat verdikleri risklerin, anlaşma yoluyla önceden belirlenmiş bir kısmını, prim karşılığında başka sigorta şirketlerine devretme işlemidir (tekrar sigorta).
Ro-Ro	Araç ve konteyner taşımacılığı için özel olarak yapılan gemidir.
Römork	Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz taşıttır.

S

Sipariş Yönetimi	Talep ya da siparişlerin karşılanması, fiyatlandırılması, kaydının tutulması, stokların kontrolü, stok tahsisinin yapılması ya da üretim/satın alma gereksiniminin ilgili yerlere bildirilmesi, sipariş takibi yapılması, teslimatın ve tahsilatın izlenmesi sürecidir.
Stok	Gelecekte oluşacak veya oluşabilecek gereksinimlere karşı depolanan veya bulundurulmuş malzemedir.
Stok Kontrol	Stokların sürekli veya periyodik olarak izlenerek, stok fazlalığı veya stok eksikliğine neden olmayacak şekilde ve belirlenmiş kurallara uygun biçimde siparişlerin veya ihtiyaçların belirlenmesidir.
Stok Yönetimi	Kesin veya olası talepleri karşılamak amacıyla hammadde, yarı mamul, mamul ve yardımcı malzemelerin, işletmenin pazarlama, satış, üretim, tedarik, finansal durumu ile zaman, miktar, fiyat ve kalite ölçütlerine dikkat edilerek en uygun şekilde karşılanması işlemidir.
Supalan	Özellikle kara ve deniz taşımacılığında gümrüklü eşyanın sunurma veya antrepoya boşaltılmadan, bulunduğu aracın üzerinde gümrük işlemlerinin (muayene v.s.) yapıp, gümrüklü sahadan çekilmesi işlemine denir. Frigorifik araçlarda bulunan, saklama koşulunun değiştirilmemesi gereken gıda v.b. maddelerinde uygulanır.

T

Taşıma	Belirli noktalar arasında gerçekleştirilen insan ve yük aktarımıdır.
Taşıma İrsaliyesi	Araç sahibi tarafından, nakliyesini yaptığı eşyanın ve gideceği adresin bilgilerinin bulunduğu resmi evraktır.
Taşıyıcı	Başkasına (müşterisine) ait malı ücreti karşılığında kara, deniz ve/veya hava yoluyla taşıyan şirkettir.
Tedarik	Gerekli olan makine, alet, cihaz, hammadde, malzeme, parça, yarı-mamul, mamul ve hizmetlerin uygun tedarikçilerden sağlanması amacıyla gerekli olan planlama, stok kontrol, satın alma, nakliye, teslim alma, ve diğer faaliyetlerin tümüdür.
Tedarikçi	Mal ve hizmet sağlayıcısıdır.
Tersine Lojistik	Tedarikçi/tedarikçilerden alınan malların müşteri/müşterilere yapılan teslimat sonrası hasar, iade, ret, ambalaj malzemelerinin geri kazanımı, kullanım süresi dolma, modası geçme, elden çıkarma, onarım, ve diğer nedenlerle malların ve/veya ambalaj malzemelerinin tedarikçiye geri dönüşü sürecidir.
Tesellüm	Malzemeyi teslim eden yetkili personel ile teslim alan firma yetkilisi tarafından birlikte yürütülen, belgelendirilmiş teslimat işlemidir.
TEU	Yirmi Ayak Eşdeğeri, Yirmilik Konteyner
TIR	Uluslararası Karayolu Taşımacılığı
Transit Yükleme	Uluslararası taşımacılıkta yükün bir taşıyıcıdan başka bir taşıyıcıya transferidir. Genellikle deniz taşımacılığında kullanılır.

U

Uluslararası Taşıma	Bir ülkeden bir ülkeye doğrudan veya transit olarak; karayolu, denizyolu, demiryolu ve/veya havayoluyla yapılan taşımalarıdır.
----------------------------	--

Z

Zeyilname	Sigorta poliçesinin yürürlükte bulunduğu dönem içerisinde meydana gelen değişiklikleri belirtmek için düzenlenen belgedir.
------------------	--